

Универзитет у Београду

ГРАЂЕВИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРАВИЛНИК

о превенцији и заштити од сексуалног
узнемиравања на Грађевинском факултету

Београд, април 2023. године

На основу члана 61. став 1. тачка 33. Статута Универзитета у Београду – Грађевинског факултета, *пречишћен текст (бр. 23/33-3 од 08.12.2022. године)*, а у складу са Законом о спречавању злостављања на раду („Сл. гласник РС“ бр. 36/10), Законом о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“ бр. 22/09, 52/11), као и Правилником о спречавању и заштити од сексуалног узнемиравања на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 227/21), Наставно – научно веће на седници одржаној дана 27.04.2023. године доноси:

ПРАВИЛНИК

О ПРЕВЕНЦИЈИ И ЗАШТИТИ ОД СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ

Члан 1.

Овим правилником одређују се појам и облици сексуалног узнемиравања, мере превенције, поступак и начин пријаве сексуалног узнемиравања на Грађевинском факултету (у даљем тексту: Факултет), као и забрана злоупотребе права на заштиту од сексуалног узнемиравања.

Одредбе овог правилника односе се на све запослене и студенте на Факултету, на сва лица која су радно ангажована на Факултету по било ком правном основу који представља рад ван радног односа, на сва лица која су у поступку уписа на Факултет, као и на полазнике програма које Факултет организује.

Сви појмови употребљени у овом правилнику у мушком роду подразумевају исте појмове у женском роду.

Члан 2.

Циљеви овог правилника су:

- стварање и очување безбедне и здраве радне и академске средине;
- очување људског достојанства и личног интегритета свих лица на која се одредбе овог правилника односе;
- поштовање људских права и грађанских слобода;
- уважавање хуманистичких и демократских вредности националне и европске традиције.

Члан 3.

Сексуално узнемиравање на Факултету је најстроже забрањено.

Свако непоштовање забране сексуалног узнемиравања од стране запослених на Факултету сматраће се тежом повредом радне дисциплине и може представљати основ за раскид уговора о раду.

Свако непоштовање забране сексуалног узнемиравања од стране студената на Факултету, сматраће се тежом дисциплинском повредом у складу са одредбама општег акта Универзитета којим је уређена дисциплинска оговорност судената Универзитета у Београду.

Свако непоштовање забране сексуалног узнемиравања од стране осталих лица на која се одредбе овог правилника односе, може представљати основ за раскид уговора.

Забрана се односи и на понашање ван просторија Факултета, ако је у вези са радом или студирањем.

Члан 4.

Сексуално узнемиравање је свако нежељено вербално, невербално или физичко понашање сексуалне природе у сврху, односно уз исход повреде достојанства особе, или личног интегритета посебно када се ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће, односно увредљиво окружење.

Начини вршења сексуалног узнемиравања могу бити: нежељене сексуалне примедбе и предлози, разни нежељени позиви (укључујући електронску комуникацију – поруке и објаве послате путем телефона, електронске поште, платформи друштвених мрежа и слично), нежељени физички додири, непримерени гестови, емоционално прогањање, понављано нежељено упућивање вербалних и физичких предлога сексуалне конотације другој особи, физичко напаствовање, понављано нежељено изношење шала и опаски које су полно обојене, укључујући алузије на пол и/или род и сексуалну оријентацију, претње, ругање и исмејавање које су полно и/или родно обојени или су сексуалне конотације, као и друге поступке који представљају повреду достојанства лица из члана 1. став 2. овог правилника.

Члан 5.

Нежељено понашање је свако понашање противно вољи лица према коме се предузима.

Члан 6.

Сексуално уцењивање је тежи облик сексуалног узнемиравања и то је свако понашање лица које, у намери тражења услуга сексуалне природе, узнемиравања и/или сексуалног узнемиравања, уцени другог да ће у случају одбијања пружања тражених услуга, против њега или њему блиског лица: изнети нешто што може штетити њеној или његовој части и угледу, или да неће добити или остварити одређено право или корист, односно да ће у случају пружања тражених услуга њему или њему блиском лицу пружити одговарајуће погодности (унапређење, увећање зараде или било коју другу корист).

Спречавање сексуалног уцењивања се спроводи без обзира на пол и/или род лица које врши уцењивање и/или без обзира на пол и/или род лица према ком се врши уцењивање, као и без обзира на радноправни статус лица које врши или према коме се врши насиље/узнемиравање.

Члан 7.

Сексистичка дискриминација је лакши облик сексуалног узнемиравања, односно вербални и невербални акти којима се исказују или пропагирају полне предрасуде везане уз сексуалну оријентацију и које доводе до дискриминације по полу или сексуалној оријентацији.

Члан 8.

С обзиром на то да наставници и сарадници на Факултету обављају посебну врсту посла који захтева висок степен професионалне и моралне одговорности, те да у односу

на студенте наступају са позиције ауторитета, понашање супротно одредбама овог правилника представља тежу повреду правила понашања и радне дисциплине, због којих Факултет може запосленом да откаже уговор о раду.

Члан 9.

Лица која су на Факултету задужена за спровођење мера превенције и заштите од сексуалног узнемиравања јесу Повереници за равноправност (у даљем тексту: Повереници).

Декан својом одлуком именује три лица на Факултету која ће обављати функцију Повереника, од којих се једно лице бира из редова наставног особља, једно лице из редова ненаставног особља и једно лице из редова студената. Повереници из редова наставног и ненаставног особља морају имати заснован радни однос на Факултету (на одређено или неодређено време).

Повереници се по правилу бирају на неодређено време, осим Повереника из редова студената. Функцију Повереника из редова студената ће обављати студент продекан за време трајања мандата.

Уколико функцију Повереника врши запослени чији је радни однос заснован на одређено време, функција Повереника престаје истеком уговора о раду. Уколико уговор о раду буде продужен сматра се да је и трајање функције Повереника продужено до истека новог уговора.

Члан 10.

Повереници су задужени за спровођење мера превенције на Факултету које обухватају периодично организовање обука за студенте и запослене, информисање студената и запослених о понашањима која представљају сексуално узнемиравање, као и о поступку и начинима заштите на Факултету.

Повереници су такође задужени за спровођење саветодавног поступка заштите од сексуалног узнемиравања.

Повереници су обавезни да похађају обуке које спроводи Универзитет у Београду.

Име и презиме сва три Повереника, контакт телефон и e-mail адреса, обавезно се објављују на интернет страници, као и огласној табли Факултета.

Члан 11.

Лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање може поднети пријаву Поверенику по свом избору. Ова пријава иницира покретање саветодавног поступка и не мора нужно водити дисциплинском поступку, уколико подносилац пријаве то не жели.

Начини подношења пријаве Поверенику јесу:

- усмено пријављивање:
 - непосредно;
 - путем телефонског позива;
- пријављивање писаним путем попуњавањем обрасца пријаве или у слободној форми:

- предавањем пријаве Поверенику лично;
- слањем електронске поште;
- убацивањем пријаве у Кутију за пријаве сексуалног узнемиравања на Факултету.

Кутија за пријаве сексуалног узнемиравања налази се у ходнику Факултета испред канцеларије Службе за студентска питања.

Члан 12.

Осим лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање, пријаву може поднети и:

- лице које је присуствовало понашању за које сматра да представља сексуално узнемиравање над другим лицем
- особа од поверења лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање

Лица која подносе пријаву морају имати писану сагласност лица за које сматрају да је претрпело сексуално узнемиравање.

Члан 13.

Особа од поверења може бити било која особа по избору лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање ради пружања подршке током поступка.

Особа од поверења може присуствовати приликом давања сваког исказа лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање.

Члан 14.

Уколико се подноси у слободној форми пријава мора да садржи следеће информације:

- име и презиме подносиоца;
- име и презиме лица за које се сматра да је претрпело сексуално узнемиравање (ако се то лице разликује од подносиоца пријаве);
- не мора да садржи име и презиме особе која се пријављује, али мора да буде наведено да ли се ради о студенту, запосленом или другом лицу на које се односе одредбе овог правилника;
- опис догађаја;
- друге информације које подносилац сматра релевантним;
- писана сагласност лица за које се сматра да је претрпело сексуално узнемиравање (ако се то лице разликује од подносиоца пријаве);
- потпис подносиоца пријаве;
- датум подношења пријаве;

Уколико се подноси на прописаном обрасцу који се налази у прилогу овог правилника и чини његов саставни део (Прилог 1), сви подаци морају бити попуњени укључујући и датум попуњавања, а пријава мора бити потписана.

Уколико је пријава непотпуна (не садржи информације из става 1. овог члана), Повереник ће свакако поступати по њој тако што ће позвати подносиоца пријаве и прикупити информације за које сматра да су релевантне.

Уколико је поднета анонимна пријава поступак се не може водити.

Члан 15.

Поступак за заштиту од сексуалног узнемиравања се састоји из две фазе:

- саветодавни поступак;
- дисциплински поступак.

Покретање дисциплинског поступка није условљено претходним вођењем саветодавног поступка.

Поступак за заштиту од сексуалног узнемиравања је хитан и поверљив.

Повереници, сви остали учесници поступка, као и запослени који по опису свог радног места дођу у посед документације везане за вођење поступка дужни су да обезбеде поверљивост и тајност свих података. Непοштовање ове обавезе сматраће се тежом повредом радне дисциплине, у ком случају ће бити покренут дисциплински поступак против запосленог, односно против студента који је нарушио поверљивост података, у складу са важећим актима Факултета и Универзитета.

Подаци прикупљени у току поступка могу се саопштити надлежним државним органима, у случају потребе.

Члан 16.

Прва фаза поступка је саветодавни поступак који је неформалан и не воде се службене евиденције. Покреће се подношењем пријаве Поверенику на један од начина из члана 11. овог правилника. Након добијања пријаве, Повереник ће у најкраћем року обавити разговор са лицем за које се сматра да је претрпело сексуално узнемиравање, и у договору са тим лицем одлучити о даљем току поступка који може бити:

- савет лицу које је претрпело сексуално узнемиравање на који начин да реагује уколико се узнемиравање понови;
- савет лицу које је претрпело сексуално узнемиравање коме све може да се обрати уколико не жели да покрене дисциплински поступак на Факултету;
- предлог декану Факултета и продекану за наставу, да се због конкретне ситуације облици наставе обављају у другачијим околностима;
- одвојен разговор са лицем које је у пријави наведено као лице које је вршило сексуално узнемиравање и указивање на последице понављања недозвољеног понашања.

Уколико након саветодавног поступка, лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање не жели да покрене дисциплински поступак против лица које је у пријави наведено као лице које је вршило сексуално узнемиравање, поступак се завршава.

Повереник је дужан да направи службену белешку о саветодавном поступку који је спроведен. Службена белешка је поверљива и доступна само Повереницима, не заводи се у књизи деловодника, већ се штампа са датумом израде и потписом Повереника који је поступак спровео и чува у сефу Опште службе коме приступ имају само Повереници.

Може се користити само на захтев лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање.

Члан 17.

Друга фаза поступка је формална и покреће се дисциплинском пријавом декану против лица које је у пријави наведено као лице које је вршило сексуално узнемиравање.

Дисциплинска пријава може бити поднета у року од 6 месеци од дана када је повреда учињена. Протеком овог рока, сматра се да је наступила застарелост случаја.

Члан 18.

Дисциплинску пријаву може поднети само лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање. образац дисциплинске пријаве је приложен као Прилог 2 овог правилника и чини његов саставни део.

Дисциплинска пријава мора да садржи следеће елементе:

- име и презиме подносиоца;
- име и презиме особе/а која се наводи као извршилац сексуалног узнемиравања, као и да ли се ради о студенту, запосленом или другом лицу на које се односе одредбе овог правилника;
- датум/е када је наведено сексуално узнемиравање извршено;
- место догађаја;
- опис догађаја;
- имена сведока (ако постоје);
- друге информације које подносилац сматра релевантним;
- потпис подносиоца захтева;
- датум подношења захтева;

Дисциплинска пријава се заводи у књизи деловодника уз обавезно поштовање процедуре тајности података и доставља декану ковертирано са ознаком тајности на увид.

Ако дисциплинска пријава не садржи све обавезне елементе, сматраће се непотпуном. Лице коме је пријава поднета позваће подносиоца да своју дисциплинску пријаву допуни у року од 7 календарских дана. Уколико подносилац у предвиђеном року не допуни своју пријаву, сматраће се да је од ње одустао.

Члан 19.

Декан ће одмах по пријему уредне дисциплинске пријаве утврдити и спровести мере које имају за циљ смањење контаката подносиоца пријаве и лица које је у пријави наведено као извршилац на најмању могућу меру, до окончања поступка.

Поступак по дисциплинској пријави спроводи посебна Комисија од три члана (и три заменика члана) коју именује декан на период од три године (са могућношћу неограниченог

поновног именованја), а коју чине по један представник запослених из реда наставног и ненаставног особља и представник студената на предлог Студентског парламента, а који су похађали одговарајућу обуку.

Повереници не могу бити истовремено и чланови Комисије.

Декан даље по поднетој дисциплинској пријави поступа:

- у складу са одредбама општег акта Факултета којим су уређени радни односи уколико лице, које је у пријави наведено као лице које је вршило сексуално узнемиравање, има статус запосленог на Факултету или је радно ангажовано по неком другом правном основу.

- у складу са општим актом Универзитета у Београду којим је уређена дисциплинска одговорност студената Универзитета у Београду уколико лице, које је у пријави наведено као лице које је вршило сексуално узнемиравање, има статус студента на Факултету или је у поступку уписа на Факултет, као и уколико се ради о лицу које је полазник програма које Факултет организује.

С обзиром на осетљивост учесника у поступку Комисија из става 2. овог члана може одлучити да не суочава стране, већ да разговоре обави са сваким учесником у поступку појединачно.

С обзиром на хитност поступка Комисија је дужна да извештај/одлуку сачини што је пре могуће, а најдуже у року од 30 дана од пријема изјашњења лица против кога је пријава поднета, односно од дана истека предвиђеног рока за изјашњење уколико се лице није писано изјаснило.

У случају када је декан у дисциплинској пријави означен као извршилац забрањеног понашања, дисциплинска пријава се доставља председнику Савета Факултета и све даље радње у поступку уместо декана предузима председник Савета Факултета. Савет Факултета ће, након спроведеног поступка описаног у овом члану, одлучити о изрицању дисциплинских мера, у складу са законом и општим актима Факултета.

Члан 20.

Уколико се утврди да је сексуално узнемиравање, односно уцењивање извршило лице из реда наставног особља, извршилац се изузима из свих облика наставног рада (испити, консултације итд.) са лицем које је претрпело узнемиравање.

Уколико није могуће организовати извођење наставе на начин предвиђен у ставу 1. овог члана, настава се организује у присуству другог запосленог из реда наставног особља или комисије.

Одредбе из става 1. и 2. примењују се и док траје поступак по дисциплинској пријави.

Члан 21.

Уколико се у поступку утврди да је лице које радно ангажовано на Факултету по уговору који није уговор о раду, против кога је пријава поднета, заиста извршио понашање које представља сексуално узнемиравање, декан му може отказати уговор о ангажовању пре истека времена на који је уговор закључен.

Уколико се у поступку утврди да је лице које је у поступку уписа на Факултет, против кога је пријава поднета, заиста извршило понашање које представља сексуално узнемиравање, Факултет задржава право да му упис не дозволи.

Уколико се у поступку утврди да је лице које је полазник програма који организује Факултет, против кога је пријава поднета, заиста извршило понашање које представља сексуално узнемиравање, Факултет задржава право да са њим раскине уговор и не дозволи му даље похађање програма.

Члан 22.

Свака лажна или злонамерна пријава представља недозвољено понашање која ће се санкционисати у складу са важећим прописима и одредбама овог правилника.

Лажно или злонамерно пријављивање представља пријављивање са намером да се другом учини штета или наруши углед или професионална репутација.

Оправдана сумња на сексуално узнемиравање/уцењивање која није доказана, неће се сматрати лажном пријавом.

Члан 23.

Запослени који је поднео лажну или злонамерну пријаву процесуираће се у складу са општим актом Факултета којим су уређени радни односи уз изрицање мере удаљења са рада у трајању од 15 радних дана без накнаде плате.

Студент/киња који је поднео лажну или злонамерну пријаву процесуираће се у складу са општим актом Универзитета у Београду којим је уређена дисциплинска одговорност студената Универзитета у Београду уз изрицање мере суспензије од 15 до 30 наставних недеља.

Члан 24.

Овај правилник ступа на снагу 8 (осмог) дана од дана објављивања на огласној табли и интернет страници Факултета.

ДЕКАН

ГРАЂЕВИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Владан Кузмановић

**ОБРАЗАЦ ПРИЈАВЕ СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА
НА ГРАЂЕВИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ**

Име и презиме подносиоца пријаве

Контакт телефон подносиоца пријаве

E-mail адреса подносиоца пријаве

Да ли је подносилац пријаве лице које је претрпело сексуално узнемиравање (заокружити)?

1. ДА
2. НЕ

Име и презиме лица за које се сматра да је претрпело сексуално узнемиравање (ако је различито од имена подносиоца пријаве)

Статус лица за које се сматра да је претрпело сексуално узнемиравање (заокружити)

1. Студент
2. Лице које је у поступку уписа на Факултет
3. Запослени
4. Лица радно ангажовано на Факултету по неком другом правном основу
5. Полазник програма који Факултет организује

Име и презиме особе за коју се сматра да је извршила сексуално узнемиравање

Статус особе за коју се сматра да је извршила сексуално узнемиравање (заокружити)

1. Студент
2. Лице које је у поступку уписа на Факултет
3. Запослени
4. Лица радно ангажовано на Факултету по неком другом правном основу
5. Полазник програма који Факултет организује

Опис догађаја

**Друге информације које подносилац
сматра релевантним**

**Име особе од поверења (није обавезан
податак)**

**Сагласност лица за које се сматра да је
претрпело сексуално узнемиравање (ако
је различито од имена подносиоца
пријаве)**

Датум подношења пријаве

Потпис подносиоца пријаве:

**ДИСЦИПЛИНСКА ПРИЈАВА
ЗА СЕКСУАЛНО УЗНЕМИРАВАЊЕ**

Име и презиме подносиоца пријаве

Статус подносиоца пријаве (заокружити)	<ol style="list-style-type: none">1. Студент2. Лице које је у поступку уписа на Факултет3. Запослени4. Лица радно ангажовано на Факултету по неком другом правном основу5. Полазник програма који Факултет организује
---	---

Име и презиме особе која се наводи као извршилац сексуалног узнемиравања

Статус особе за коју се сматра да је извршила сексуално узнемиравање (заокружити)	<ol style="list-style-type: none">1. Студент2. Лице које је у поступку уписа на Факултет3. Запослени4. Лица радно ангажовано на Факултету по неком другом правном основу5. Полазник програма који Факултет организује
--	---

Опис догађаја

Датум када је сексуално узнемиравање извршено

Место где се узнемиравање догодило

Имена сведока

**Друге информације које подносилац
сматра релевантним**

**Име особе од поверења (није обавезан
податак)**

Датум подношења пријаве

Потпис подносиоца пријаве: